

Питання
до комплексного державного іспиту з філософії
для бакалаврів денної та заочної форм навчання відділення
«філософія»

1. Метафізика Аристотеля: основні ідеї.
2. Поняття буття за Парменідом і Платоном.
3. Головні напрямки та ідеї елліністичної філософії.
4. Філософія античності: загальна характеристика.
5. Філософія Середньовіччя: патристика і схоластика.
6. Емпіризм Нового часу: Д. Лок, Дж. Берклі.
7. Вчення про метод Р.Декарта.
8. Співвідношення вражень та ідей у філософії Д. Г'юма.
9. Учення Б. Спінози про субстанцію.
10. Європейське Просвітництво: основні представники і напрямки.
11. Принципи і закони монадологічного вчення Г. Ляйбніца.
12. І. Кант про відношення теоретичного і практичного розуму.
13. Г. Гегель про розсудок і розум.
14. Філософія як науковчення (Й. Фіхте).
15. Співвідношення негативної й позитивної філософії за Ф. Шелінгом.
16. Психоаналіз З. Фройда і неофройдизм.
17. Філософія екзистенціалізму.
18. Філософська герменевтика (Г.-Г. Гадамер).
19. Філософія постмодернізму: головні ідеї та представники.
20. Американський прагматизм : Ч. Пірс, В. Джемс.
21. Головні ідеї й напрямки неокантіанства.
22. Вчення про волю у філософії життя: А Шопенгауер, Ф. Ніцше.
23. Природа і соціальний зміст естетичного почуття. Естетичний смак
24. Проблема мімезису (Платон, Аристотель, Буало, Беньямін).
25. Теорія мистецтва як форми пізнання в класичній естетиці.
26. Основні напрямки й категорії класичної та некласичної етики.
27. Сучасні концепти справедливості та відповідальності.
28. Проблема совісті в моральній філософії.
29. Сучасна логіка як теорія аргументації: класифікація підходів.
30. Формальна та неформальна логіки: взаємозв'язок та відмінності.
31. Традиційна та сучасна логіки: взаємозв'язок та відмінності.
32. Головні напрями сучасної риторики: загальна характеристика.
33. Юдаїзм і християнство: наступність та розбіжності.
34. Католицизм, православ'я, протестантизм: порівняльний аналіз.

35. Іслам та ісламський фундаменталізм.
36. Світові релігії. Загальний порівняльний аналіз.
37. Українська філософія у контексті світової філософії.
38. Філософія Григорія Сковороди: основні ідеї.
39. Предмет, проблемне поле та представники вітчизняної духовно-академічної філософії XIX століття.
40. Філософська концепція П.Юркевича.
41. Основні теорії соціальної дії.
42. Діалектична та функціональна концепції соціальних конфліктів.
43. Основні концепції соціального простору: соціальна стратифікація та соціальна мобільність у сучасному суспільстві.
44. Соціальні цінності як підстава для легітимації соціальних інститутів.
45. Ідеологія й утопія як чинники суспільного розвитку.
46. Соціальні системи і соціальні організації як засіб забезпечення соціальної комунікації (Н.Луман).
47. Основні теорії глобалізації.
48. Історична свідомість та її компоненти: перцепція, пам'ять, фантазія.
49. Лінійна та циклічна парадигми у філософії історії.
50. Концепції інформаційних суспільств та «суспільства знання».
51. Феномен мас: психоаналітичні, соціальні та інтерактивно-дієві інтерпретації.
52. Ідеї «кінця історії» та «зіткнення цивілізацій» як історичні сценарії.
53. Концепт «різома» у постструктуралістській філософії історії.
54. Поняття «сущого». Аристотелева класифікація сущого.
55. Кантова критика метафізики.
56. Критика метафізики з боку логічного позитивізму.
57. Гайдегера критика метафізики.
58. Співвідношення понять «метафізика» і «онтологія» .
59. Онтологічне і гносеологічне розуміння істини.
60. Особливість філософського пізнання в зіставленні з іншими різновидами пізнання.
61. Засади емпіризму, раціоналізму і трансценденталізму в теорії пізнання.
62. Кантівський проект обґрунтування знання.
63. Теоретичні основи пізнавального оптимізму й гносеологічного антифундаменталізму Г. Гегеля.
64. Засади трансцендентальної феноменології Е. Гуссерля. Проект феноменологічного обґрунтування знання.
65. Засади й головні ідеї марксистської теорії пізнання.

66. Антитеза універсалізму і релятивізму в розумінні природи знання.
67. Проблема істини в теорії пізнання. Концепції істини.
68. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання.
69. Проблематика мови і пізнання в аналітичній традиції.
70. Епістемологічний фундаменталізм і логічний атомізм Л. Вітгенштайна.
71. Еволюційна епістемологія К. Поппера.
72. В. Квайн про онтологічну відносність. Теорія як обґрунтування онтологічного статусу фактів.
73. Теоретико-пізнавальні настанови реалізму, антиреалізму, холізму. Г. Патнем про «реалізм з людським обличчям».
74. Розуміння культури в просвітництві й романтизмі.
75. Розуміння кризи культури на початку ХХ ст.: філософія життя і феноменологічна філософія.
76. Стосунок культури і природи. Історія проблеми.
77. Символічний спосіб людського існування (Е. Кассирер).
78. Культура як знакова система.
79. Філософія підозри (К. Маркс, Ф. Ніцше, З. Фройд).
80. Поняття чуттєвого пориву, інтелекту та духу в філософії М. Шелера.
81. Основні антропологічні закони в філософії Г. Плеснера.
82. А. Гелен про поняття розвантаження.
83. Ж.-П. Сартр і М. Мерло-Понті про тілесність людського буття.
84. Основні ідеї концепції прав людини. Стосунок права і моралі.
85. Злочини проти людяності як специфічний вид прецеденту.
86. Поняття позитивного та природного права.
87. Варіативність інтерпретацій справедливості за П. Рикером і Дж. Ролзом.
88. Політична філософія: класичні моделі суспільної угоди.
89. Концепт свободи в ліберальній доктрині.
90. Політичний модерн і постмодерн. Феміністична політична філософія.
91. Глобальні наукові революції та зміна історичних типів наукової раціональності.
92. Філософські засади наукових картин світу: причинність і детермінізм.
93. Філософські засади наукових картин світу: системність, цілісність, складність.